

יצירתה החדשה של רות קנר מציעה מסע מרתק אל הנפש ופיוט אמיתי. אל חדר החזרות הקטן והחשוף של להקת בת שבע בסוזן דלל היא יוצקת את שיטפון המילים של ס' יזהר, מפנה לו הרבה מקום. זו הפעם השנייה שקנר עוסקת בטקסטים של ס' יזהר. בעבר העלתה מופע שהתבסס על "גילוי אליהו", וכעת היא מעבדת לבמה את שני סיפוריו "הליכה בים" ו"שחייה בים" מתוך הקובץ "אצל הים". כל מי שניסה יודע שהטקסטים של ס' יזהר אינם קלים לקריאה. הם דחוסים ונפתלים, וצליחתם דורשת נחישות וסבלנות, אך שורה בצדה: לאט לאט נגלות הפנינים. גם יצירתה של קנר אינה קלה או בידורית, ודורשת מאמץ והקשבה, אך היא לרגע לא משעממת. נדמה שהיא ושחקניה המצוינים כולם - רון בבלוקי, שירלי גל-שגב, דפנה הרכבי, עדי מאירוביץ', יוסף סוויד וטלי קרק - יצרו היכרות אינטימית כל כך עם הטקסט, עד שהוא נשמע בפיהם טבעי לגמרי, מובן להם ולכן גם לצופים. זהו הישג של ממש, במיוחד לאור ההיתקלות החוזרת ונשנית בשחקנים המדקלמים טקסטים פשוטים בהרבה.

הסיפור הפותח את המופע הוא "הליכה בים", על נער ונערה המטיילים בחוף ים כינרת ובתוך כך חושפים את תקוותיהם, פחדיהם ומאבקייהם הכמוסים. יחסיהם של הנער והנערה נתונים בתוך מסגרת, שהיא חוף הים שהוא יריעת נייר גדולה, וקנר בנתה את הסיפור כך שכל הזמן מתקיים דיאלוג עם המסגרת הזאת. פעם מתקיימת בה הרמוניה ופעם היא נקרעת, השחקנים יוצאים ונכנסים אליה, מתערבים בדיאלוג הפנימי של הדמויות. כך, באמצעים מינימליסטיים, קנר מגלה את הדרמה האמיתית בסיפוריו של ס' יזהר - זו שמתרחשת בראשו של הגיבור - ויוצרת רצף של רגעים מרגשים.

מסע מרתק אל הנפש ופיוט אמיתי

הסיפור השני, "שחייה בים", מתאר נער שנענה להפצרותיהם של חבריו להצטרף אליהם בשחייה לסלע מרוחק, והוא כמעט טובע. טלי קרק נושאת בפיה את רוב רובו של הטקסט בחלק הזה, ובשפה יזהרית וירטואוזית היא מגלמת את אותו נער הנאבק בגלים ומתאר את חוויית הטביעה האמיתית והמטאפורית בדייקנות רבה כל כך. הטביעה היא גם מצב נפשי, וקנר לוקחת אותנו לפרשנות הזאת באמצעות אביזרים השאולים מעולם בית החולים: הגלים הם דמויות עם כריות לבנות, ואותן דמויות קושרות את הנער באזיקים ולבסוף הוא גם ישוב במיטת בית חולים. זהו ללא ספק סיפור תובעני וטובעני, וכל מי שחווה על בשרו את הדרך למטה ימצא בו נקודות רבות להזדהות.

קנר מנצלת את סיפוריו של ס' יזהר גם כדי להעלות שאלות לגבי תיאטרון בכלל - מה מקומו של השחקן, איזה תפקיד ממלא הקהל? הדבר בא לידי ביטוי במלמולה של קרק המלווה את התכנסות הקהל ואת תהליך הישיבה במקום: היא מחשבת את מספר הכרטיסים, מכפילה במחיר המלא ובמספר ההזמנות. החישובים הבלתי פוסקים והשחקנית שעומדת ומחכה שכולם יתיישבו כבר והיא תוכל להתחיל מבטאים את החרדות הכלכליות, את השאלה אם מה שאני עושה באמת שווה, ולמעשה הם המשך לאותה דרמה פנימית המתחוללת אצל גיבוריו של ס' יזהר.

"אצל הים", על פי ספרו של ס' יזהר, קבוצת התיאטרון של רות קנר.

הכתבה פורסמה לראשונה בגיליון 46 של "חיים חדשים", ינואר 2006